

HAVNÁL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GEZA
passaici plebános.

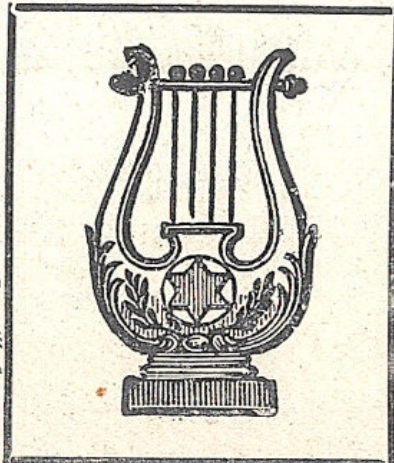
39-ik szám.

1908. November 26.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

A **HAJNAL** szerkesztőségénél a következő imádságos könyvek kaphatók

Rendelési cím:

☞ „HAJNAL“

217 Third Street,

PASSAIC, N. J. ☞

Aranykorona. Diszes vászonkötés ..\$1.50 — Diszes elefántcsontkötés ..\$2.50. — Ájtatosság gyöngyei. Művészi kivitelű gyöngyház betétes kötés ..\$1.25. — **Betegek gyógyítója.** Diszes elefántcsont kötés ..\$2.25. — Énekeskönyv. Kottával. Diszes vászonkötés ..\$1.25. — Égi Manna. Vászonkötés ..\$0.30. — Diszes celluloidkötés ..\$0.50. — Művészi kivitelű csontkötés ..\$1.25. — Nagyobb diszes elefántcsontkötés ..\$2.25. — Görög-szertartásu teljes énekeskönyv. Diszes vászonkötés ..\$1.00. — Diszes elefántcsontkötés ..\$2.30. — **Jézus az én kívánságem.** Diszes vászonkötés, kisebb ..\$0.50. — Nagyobb ..\$1.00. — **Lelki Manna.** Egyszerű vászonkötés ..\$0.35. — Finom puha bőrkötés ..\$1.00. — **Mária bűnösök szószólója.** Diszes elefántcsontkötés ..\$1.75. — **Mennyei hangok.** Oktató, szertartásos, imádságos és énekeskönyv. Keresztény családok kincse. Diszes vászonkötés ...\$2.00. — Remek elefántcsontkötés ..\$3.50. — **Orgona- virágok.** Diszes vászonkötés ..\$0.85. — Diszes elefántcsontkötés ..\$2.40. — Domborműves elefántcsontkötés ...\$2.60. — **Orgonahangok.** A legnagyobb énekeskönyv. Diszes vászonkötés ..\$1.00. — Diszes elefántcsontkötés ..\$3.00. — **Páduai Szent Antal** imádságos könyve ..\$0.30. — **Rózsakert.** Közép. Diszes zománckötés ..\$1.20. — **Szentírás.** Diszes kötés ..\$5.00.

Mindenféle iskolai könyvek, katekizmusok, bibliák stb. kaphatók. -- Árak 1 centes bélyegekben is beküldhetők.

H A J N A L.

No. 39. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE Nov. 26. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmiedt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

MIKÉPEN TÖLTI KRISZTUS HIVE A SZENT ADVENTI IDŐT?

1-ször: Lakodalmaktól, vagy nyilvános mulatságoktól, szükségtelen korecsma látogatásoktól, lármás társaságoktól szigorúan tartózkodik.

2 szor: Bizonyos napokon ezen idő alatt a szeszes italoktól, valami megszokott játéktól, dohányzástól vagy egyéb kedvtöltésektől, magát megtartóztatja.

3 szor: Szokott munkáját nagyobb türelemmel végzi, a hiábavaló beszélgetést kerülve csendesen magába vonultan dolgozik, gondolataiban Istennel, Jézussal s a saját lelkével foglalkozik.

4-szer: Lehetőség szerint hétköznap is az isteni-tiszteleten ájtatosan részt vesz; reggeli és estéli imáit szorgosabban s családjával közösen végzi, s az estéket istenes olvasmányokkal tölti.

5-ször: A szentségekhez nagy gondal jól előkészülve különös ájtatossággal járul. A bünt, különösen a halálosat kerüli.

6 szor: Az előforduló viszontagságokat nyugodtában viseli, azokat az Istentől föladott penitenciának nézi, ellenfelének megbocsát, vagy a másnak okozott sérelmet tehetségéhez képest jóvátenni iparkodik.

Ilyennek azután a karácsona igazi szent Karácson; szive egy igazi Bethlehem, melyben Jézus szellemileg uj-ra megszületik, s számára ugyanazokat a malasztokat meghozza, a melyeket születése éjszakáján hozott minden országok és évszázadok jóakarató embereinek.

Böhm Károly.

ÁDVENT.

Ádvent (adventus) latin szó, annyit tesz, mint eljövétel. Vonatkozik Üdvöztőknek e világra történt és történendő eljövételére. A megtörtént eljövételre, midőn a betlehemi istállóban, mint a világ üdvöztője — megszületett — leszállván égi trónúsáról s felvevén az emberi testet, — továbbá mint ítélő kiránk eljövételére, ami az utolsó ítélet napján fog bekövetkezni.

E napon kezdődik az egyházi év, mert azzal, hogy Jézus e világra jött, új életnek alapját tet'e le az Isten. Ádvent egészen Karácsonyig tart, négy vasárnapot (de nem teljes 4 hetet) foglalván magában azon négyezer év emlékezetére, melynek lefolyása alatt a paradicsomban megígért Megváltó után epedett — sóvárgott az emberi nemzet.

E szent időben a keresztény katolikus hívők Krisztus Urunk örvendetes eljövételére a szokottnál buzgóbb ájtatosságokkal készülődnek, ugymint: a rórátéval, a szentségeknek magukhoz való vételével (gyónás, áldozás), böjttel, a bűnbánat és az irgalmaság cselekedeteivel.

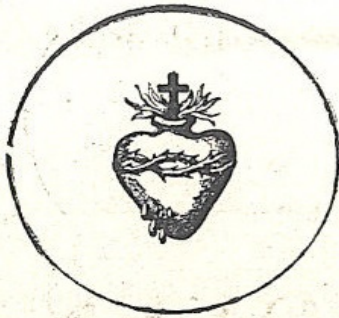
E szent időben tiltva van minden keresztény katolikusra nézve bármily nyilvános zajos mulatság, nyilvános zene, tánc stb. sőt a lakodalmak megtartása is tilos.

Ádventi időben van az úgynevezett „Róráté“ vagyis hajnali mise, mely az emberi nemzet ama szomorú századaira emlékeztet, midőn a megváltás boldogító reménységének világát sötétség borította. Rorate, latin szó; magyarul: „harmatozzatok“ (egyek felülről . . . stb.) E szóval kezdődik s ettől neveztetik az egész Ádventben a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére mondani szokott hajnali mise.

Az ádventi tiltott időszak tart e naptól fogva, jövő év január hó 6-ig.

A böjtölés rendelete Karácsony ünnepeig szól.

M. G.

Az enyhülés dalaiból.

Irta : Hortobágyi József.

Ejjeli sötétben magam botorkálok,
Szomjuhozza lelkem az üdítő álmot
Napok óta, mindig.

De a bűnös lélek nem talál nyugalmat,
Nem legyezik arcát az erény fuvalmak,
Csókjuk rá se hintik.

Tehetlenebbül, mint egy földi féreg,
Nagynehezen Jézus keresztjéhez érek,
S átölelem fáját.

Csillogó könnyárban tisztúl meg a lélek:
„Édes Üdvözítőm eztán neked élek!”
— Csókolom a lábát.

Megnyitott szivéből fejemre hull vére,
Parányi kis csöpp, de szivemnek sebére
Balzsam azért mégis.

Jóságos szeméből olvasgatja lelkem;
„Megtérő bűnősként szeress fiam engem,
Hisz szeretlek én is! . . .”

Árpádházi Szent Erzsébet.

HEJH! AZOK A „NAPLOPÓ“ SZERZETESEK.

Valamelyik atyafi kíváncsian kérdezte egy katolikus ujságtól, hogy kell érteni azt, hogy a szerzetesek előmozdították a világ anyagi haladását és műveltségét.

Hevenyében meg is kapta a választ:

1. Mikor 16 száz esztendővel a pogány római katonák a mai Német-, Francia- és Angolország területén ugyszólván mindent elpusztítottak, a bencés barátok voltak azok, a kik az elárvult területeket felszántották, bevetették, akik házakat, falvakat, városokat építettek s a magához tért népet iparüzésre tanították.

2. Skóciában a „barátok“ találták ki azokat a vizen uszó harangocskákat, melyek a hajósokat a veszedelmes zátonyoktól óvják.

3. Párisban a karmelita, a franciskánus, a dcmonkos meg az ágoston rendi barátok szervezték a legelső tűzoltó csapatokat.

4. A legutóbbi 600 év leforgása alatt a trinitárius és irgalmas rendi szerzetesek kerekszámban egy millió és négyszázezer

rabszolgát váltottak ki török fogságból. Ezek közül hétezer rabszolganak helyére szerzetesek vállalkoztak önkéntesen, a többit meg pénzen szabadították ki.

5. Istenes Szent János szerzete (no meg annyi sok más!) kórházakat alapított különösen a gyógyíthatatlan betegek számára.

6. De Feltre franciskánus barát „bank-alapítási bizniszben utazott“, hogy a keresztényeket a zsidó uzsorások rémséges kamatszédésétől megmentse. Magában Pádva városában csak (!) 22 héber bankár csukta be e miatt a boltot.

7. A régi világban a szerzetes zárdák ajtai minden szegény ember számára nyitva állottak. A cluny barátok (Olaszországban) évente átlag 17 ezer koldust segélyeztek. Szent Lázár párisi kolostora (mely ma már börtön) az 1788—89-iki kemény tél idején naponta 800 szegényt táplált.

8. Ki alapította a keresztény közép és felső-iskolákat? A szerzetesek.

9. Ki mentette meg a régi pogány világ tudósainak és költőinek híres remekműveit az elpusztulástól? A szerzetesek.

10. Kik térítették a vadul kalandozó ősmagyarokat nem csak a keresztény hitre, hanem földművelésre, ipar üzésre és tudományok ápolására? Megint csak a szerzetesek.

Érdemes végül idecsatolnunk egy legfrissebb hirt. Braziliában a jezsuita atyák kitalálták már a módját annak, hogyan lehet a termést megmenteni a kártékony hangyák pusztításaitól. Kísérletezésük annyira eredményes, hogy most már Louisiana állam is kezdi használni az ő patentjüket, mert ott különösen nagy kárt tesznek a hangyák.

Héj azok a naplopó szerzetesek!

Csernitzky István.

☞ TÁRCA. ☞

„ÉN URAM, ÉN ISTENEM!“

Irta: Kubek A. Emil gör. kath. lelkész.

kedves olvasót szives engedelmével visszavezetem azon napok történetébe, a midőn a világ ígért s a próféták által megjövedölt Megváltója, e földön lakozott.

Nehéz idők voltak azok; a zsidók, a választott nép közötti pártoskodás, az enyészet és feloszlás jeleit viselte magán. — Az, aki magát a „zsidók királyának“ ne-

vezte s a megváltás evangéliumát prédikálta, ép', azoknál nem talált követőkre, hitelre, a kik sóvárogva várták, akiknek megvolt ígérve, avagy jobban mondva azoknál, a kik a próféták ígéreteit hirdették, tanították volt.

E tanítók két csoportra, pártra oszlottak. Ezek egyike a farizeusok, a szent írásban jártas, tudományos férfiak, akik gazdagságuk és állásuk adta befolyásukat, inkább politikai célokra, vagyonuk és tekintélyük, népszerűségük emelésére fordították. A hit náluk, a külsőségek pontos megtartásából, a naponta előirt hétszeri mosdás s az imák lemorzsolásából állott; — imáikat is, hogy jóknak és istenfélőknek látszassanak és a nép dicséretét — tiszteletét elnyerjék és maguk részére biztosítsák, nyilvánosan végezték. — Jeruzsálem utcáin, nyilvános terein, különösen az utcasarkokon, a hol a legtöbb nép fordult meg, szokásos látvány volt, egy-egy gazdagon öltözött egyén, megnyult, szomorogó ábrázattal, hamuval behintett fejjel, a rabbik által előirt négyszögletes bőrládikával a homlokon és jobb karon, a mellen keresztbe tett kezekkel, hosszú imákba elmerülten. Ez a farizeus. Ők egy hatalmas vallási, vagy inkább politikai testületet képeztek.

És a zsidó nép? Ép ugy, mint sok keresztény a mai nap, ez alakoskodást, a vallási meggyőződés és az élő benső hit hijával, tisztelettel környezte, megbámulta, fölöslegesnek tartván az igazáhitatosságot.

A tanítók másik része a szaddukeusok felekezete; ez hasonlóan a farizeusokhoz, nem annyira vallási, mint inkább politikai párt volt. A rabbik szertartásos előírásait gúnyolták s megvetették, de a nép iránti tekintetből, mégis megtartották; a Mózes törvényeihez ragaszkodtak ugyan, de az emberi lélek létét tagadták.

E két párt egymással, gyűlölködve versenyzett az elsőségért s befolyásért, de egyben még is egyeztek, t. i. lázas türelmetlenséggel várták az ígért Messiást, a zsidók hatalmas, hadverő királyát, ki az egész világot leigázzandja és rabszolgáikká teendi.

A szamaritánusok, az esseniek, a nazarénusok lenézett, befolyás nélküli népség, de azt a hatalmas királyt, aki Rómát rabigába hajtandja s őket az egész világ uraivá mindörökké teendi, türelmetlenül ők is várták. S midőn Jézus megjelent és jótéteményeivel s csodái által megerősített tanitmányaival föllépett volt, de minden külső pompa, királyi fény és legiók sokasága nélkül, teljesen süket fülekre talált a nép, a mindenkor háladatlan nép előtt. Ma tizezreket táplál csoda módon, azért királylyá akarják erőnek-erejével koronázni, de már holnap ugyanazok, a hegyről leakarják taszítani, hogy megöljék. A farizeusokat és szaddukeu-

sokat még csodái sem térítik meg s körükből alig akad egy-kettő, a ki őt annak ismerje el, a kinek ő vallotta magát, hacsak nem magával az illetővel történt a csoda és isteni jótétemény.

Ezt előre kellett bocsátanunk, hogy megértsük az alábbiakat.

Jézus csodáinak hire elterjedt az egész földön, nemcsak Galileában, Samariában és Jeruzsálem környékén, Juda fiai által lakott minden földön, de a pogányok között is; a szegény, a szenvedő nép nagy tisztelettel viseltetett iránta s a nép köréből származó hiveinek száma napról-napra növekedett, — (de e tisztelet és rajongás, csak olyan volt, mint maga a nép, állhatatlan, megbízhatlan a szerint, amint Krisztus körében volt, avagy a farizeusok bujtogatásait hallotta) — s a midőn hire jött, hogy a galileiak királylyá akarták koronázni: „akkor egybegyűlének a papi fejedelmek és a nép vénei a főpap tornácába, ki Kaifásnak neveztetik vala; és tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfognák és megölik.”

A nagy tanács teljes számban gyült össze, csak egy szék, a közismert és tisztelt Simon farizeus széke volt üres egy pár év óta. Simon gazdag és befolyásos papi fejedelem vala s bár családja hagyományai alapján a farizeusokhoz tartozott, meggyőződésénél fogva, a lélek létezésének tanát illetőleg, inkább szadukeus volt; az alakoskodást nem szerette, a farizeusok tüntető imáit megvetette, kárhoztatta; alapjában hithű izraelita és igazságszerető, könyörületes szívű férfiú volt. Ép azért úgy a farizeusok, mint a szadukeusok egyaránt nagyra becsülték, főleg mert a nép előtt nagy tiszteletnek és népszerűségnek örverdett s szava mindenki előtt, tekintély számba ment.

Széke üres maradt a tanácsteremben s mással nem is töltötték be azt, mintha csak visszatérésére vártak volna, hogy szavával, tekintélyével, tudományával a Szynhedrion határozatainak érvényt s szentesítést szerezzen s adjon. De hiába vártak reá, mert a szerencsétlen tisztátalanná, belpoklossá lett, és a midőn megtisztult volt, akkor már . . . de ne előzzük meg az eseményeket.

— Folytatjuk. —

Példás királyi anya.

Mária Terézia, nagynevű királynőnk, gyermekei vallásos nevelésére nagy gondot fordított. Ennek szép tanubizonyosságát szolgáltatja amaz épületes utasítás, melyet Mária Jozefa királyi hercegnő számára, ennek nevelőjének adott.

„A gyermek — így szól a királyi anya utasítása — minden nap el fog menni templomba. A szent olvasót imádkozza el naponta szobájában, ünnep- és vasárnapokon pedig udvari kápolnáinkban. A gyermek magatartásával, imádságai közben, nem vagyok egy idő óta megelégedve; erre nagyobb gond fordítandó. A hercegnő naponta hét órakor keljen, végezze ájtatosan reggeli imádságát és olvasson egy-egy szakaszt valamely isteni könyvből; azután reggelizzen; 9-től 10-ig tartandó a vallásos oktatás. Vasár- és ünnepnapokon velünk jön templomba a nyilvános isteni szolgálatra. Imádságnál folyvást térden álljon és hátra ne dülleszkedjék. Ne feledje soha, hogy ilyenkor Istennel társalg.

Igy neveltek egy király-leányt. Kedves magyar anyák, nem gyönyörű példa ez?

Csizmadia Pál.

KRÓNKA.

@ „Én uram, én Istenem.“ Ily címmel remek elbeszélést irt Kubek Emil görögkatholikus lelkész a Hajnal számára, melyet e számunkban kezdünk meg. A jeles író, kinek műveiben a Hajnal olvasói már máskor is gyönyörködtek, ez uttal Jézus Krisztus életéből vette történetét. A rendkívül vonzó kedves elbeszélést e helyütt is szives figyelmébe ajánljuk olvasóinknak.

* **A tékozló fiú.** A római pápánál mult hó végén érdekes két zarándok csapat tisztelgett. Október 27-ikén angolországi, 28-ikán pedig irországi katolikusok jártak nála. Az ajrisok előtt megható módon magyarázta a szentséges atya Angliának helyzetét. A bibliai tékozló fiú esetéhez hasonlította a protestáns angolok helyzetét. Az ajrisok — hasonlóan az evangéliumi idősök fiuhoz — megmaradtak hűségesen a szülői házban. Dolgoztak, fáradtak, sőt üldözést is szenvedtek az anyaszentegyházért, míg ezalatt Angolország, a tékozló fiu hűtlen lett ősei hitéhez, elprédálta örökségét. Közelg az idő, hogy e tékozló, e félre lépett nemzet bűnbánó módon kér majd bebocsáttatást a szülői házba.

¶ **Gyönyörű hang.** Színházból jött haza a kis Mari. „Oh mily gyönyörű éneklést hallottam. Sokért nem adném, ha én is tudnék így! De hát nekem sose lesz oly szép hangom.

— Nem baj, gyermekem — vigasztalta az apja. Nekem azért még is nagyon tetszik a te hangod.

„Igazán?” Kérdé a lányka félig megvigasztalódva.

— Ugy bizony. Mikor a munkából fáradtan térek haza, a te vidám nevetésed csendül meg fülemben. Mikor anyuka tegnap este fáradságról panaszkodott, mily jól esett hangodat hallanom, amint így szóltál: „Csak hagyja, édes anyám, majd én rendbe hozom a könyhát egymagam.” Mikor ma reggel sirni kezdett Palka, nem te szóltál-e hozzá békéltető hangon: „No majd én befoltozom a kabátodat, csak először mondjuk el szépen a reggeli imádságot.” — Hiszed-e, édes lányom, hogy ennél kellemesebb hangot én már alig képzelek? Cs. I.

N A P T Á R.

November 29. Vasárnap. Ádvent első vasárnapja. — Szent Szaturnin vértanú. Két Szaturnin nevű vértanú van e napra följegyezve a római „vértanúkönyv”-ben. Az egyik Rómában élt Dioklecián és Maximián császárok idejében. Késő vénségében hurcolták a vérpadra Krisztus hiteért melyet minden kínzás dacára sem akart elhagyni. Az ősz Szaturninnak testét fáklyával sütögették, ölmos korbáccsal verték; ő kitartott halálig, és nem tagadta meg hitét. Most az örök boldogság hónapban örvend és vigadozik... Mit szólnak ehhez azon amerikai keresztény katolikusok, akik, midőn a pap őket meglátogatta, hogy az Isten háza szeretetére édesgesse őket, azt mondták „mi nem vagyunk katolikusok, mi reformátusok vagyunk”, — eltagadták hitüket, megtagadták Krisztusukat nem a kínzásért vagy a szörnyű halálért, hanem azért a nyomorult pár centért... kevesebbért mint Judás...

A másik Szaturnin vértanú Franciaországban halt szörnyű halált Krisztusért, magas épületről taszították le. Teste darabokra zúzatott a sziklákon.

Nov. 30. Hétfő. Szent András apostol. Krisztus Jézus parancsára a vad szittyáknak, frankoknak és más pogány nemzeteknek hirdette az igaz hitet. Szavai és csudatettei által temérdek pogányt térített Krisztus hitére. Midőn a kormányzó halálra ítélte, ő mondotta ezen nevezetes szavakat: „Én a mindenható Istennek, ki egyedüli igaz Isten, naponkint áldozok; nem ugyan az ökrök húásával, a bakok vérével, hanem egy szeplőtelen bárányt áldozok az oltáron, kinek testével táplálkozik az egész hívő nép, és noha táplálkozik, noha feláldoztatik, mégis egész és eleven marad.” Az oltáriszentségnek ezen gyönyörű megvallása után szent And-

rásnak sok pénzt, nagy méltóságot ajánlottak, hogy tagadja meg Krisztust. Ő ez a hős lélek, ez a Krisztus katonája — képes lett volna erre? — Soha . . . — Irtózatosan megostorozták és aztán kimondták reá a halálos ítéletet. „Keresztre feszítessék“ — mint az Úr Jézus. Úgy is lett. Mikor a kereszthez kötözték így szólott András: „Oh jó Kereszt! melyet oly régen óhajtottam, olyan igaz szívvvel szerettem és kerestem, végre itt vagy . . . végy föl az emberektől és állíts az én isteni Mesterem (Jézus Krisztus) mellé!“ A keresztfán adta ki lelkét Krisztus dicső apostola a 66-ik esztendőben Krisztus születése után. — Szent teste a római szent Péter — templomban pihen.

December 1. Kedd. Szent Eligius püspök.

December 2. Szerda. Szent Bibiána szűz és vértanú. — Lefejezték, mert nem akart a pogány isteneknek áldozni! . . .

December 3. Csütörtök. Xaveri szent Ferenc, hitvalló, Jézus-társasági atyja. E dicső és híres szentnek élete történetét már igen sokan megírták. (Ép most van készülöben egy újabb, hiteles kútfők nyomán írt történet a Hajnal számára szent Ferenc életéből. Előre is felhívjuk olvasóink szives figyelmét!)

December 4. Péntek. Szent Borbála szűz és vértanú. Pogány szülőktől származott. Élete mint ragyogó csillag tündöklék az anyaszentegyház egén. Nevezetes, hogy a természet szépségeinek szemlélete, különösen a csillagok világának tanulmányozása vitte őt az igaz hitre. Leírhatatlanok azok a kínok, amelyeket Krisztus hiteért szenvedett. Úgy megostorozták, hogy a hús darabokban csüngött testéről. Végre kegyetlen kínzások után 20 éves korában lefejezték. Szent Borbála a haldoklók pátronája.

December 5. Szombat. Szent Péter ravennai püspök.

☞ Igen szelid, de hasznos figyelmeztetés! ☜

Ha valaki ír, soha se felejtse el megírni, hogy ő hol lakik, vagy hová menjen a levele — amit vár.

„HAJNAL“.

Tartalom. Miképen tölti Krisztus hive a szent ádventi időt? Irta Böhm Károly newarki plebános. — Ádvent Irta Messerschmiedt Géza passaici plebános. — Az enyhülés dalaiból. (Költmény.) Irta Hortobágyi József szakcsi (Tolna megye) káplán. — Hejh azok a „naplopó“ szerzetesek. Irta Csernitzky István me adooi plebános. — „Én Uram, én Istenem!“ Irta Kubek A. Emil mahanoy city-i gör. kath. lelkész. — Példás királyi anya. Irta Csizmadia Pál throopi plebános. — Krónika. Irta Csernitzky István. — Naptár. — Kép: Árpádházi Szt Erzsébet.

MOSKOVITZ EMIL

.. 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J. ..

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különöse: berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

◆◆ I. H. MASS. ◆◆

Passaic magyarság kedvelt fényképésze. Minden e szakmába vágó rendelést, felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl. Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10-ig. J. H. MASS fényképész. - 37 Monroe St.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ UZLETE

...190—192 Second Street, Passaic, N. J...
A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnévű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár. ....

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák : délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz
 a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

UJ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR,

„SZENT ISTVÁNHOZ“

.....Passaic, N. J. 2-ik utca 125. szám....

Hazai gyógyszerek teljes raktára. Teák, füvek, csöppek, balzsamok, egészségi és fertőztelenítő szerek... — Világhírű kárpáti-melltea, egri és máriacelli gyomorcepppek, valódi hazai sósborszesz, szappanok, krémek eredeti tisztaságban, a legolcsóbban nálam kaphatók. Különösen nagy kelendőségnek örvend **sebgyógyító balzsamom**, melyet a leg-elmérgesedettebb sebekre kitűnő sikerrel használnak; továbbá saját készítményű „linement“-em, mely **a köszvényes, csúzos, reumatikus fájdalmak biztos kiirtója.**

Uj! Magyarul beszélünk! Levelekre bérmentve válaszolunk. Orvos-ságokat vidékre is szállítunk Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás! **Uj!**

: Telefon: :
1734 Passaic.

LABAS ANDRÁS

102 2-nd St.
Passaic, N.J.

Temetkező és Bebalzsamozó Intézete.

Minden e szakmába vágó megbízatásnak lelkiismeretesen, pontosan és olcsón tesz eleget. **Kocsik** temetésekre, e küvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre, bármely percben olcsón kaphatók.

..... ERNEST A. MOORE .....

Tűz ellen

::: ::: :::

BIZTOSÍTÁS

szélvihar
ellen ::: :::

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.
: Elsőrangú társulat. :

Jelentkezőket elfogad Biczák A. Károly 222 3rd St. Passaic, N.J.

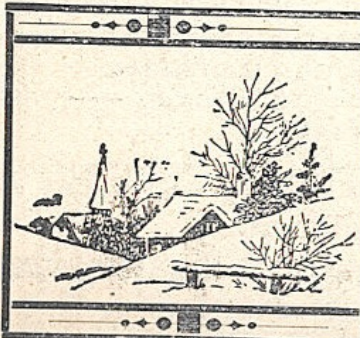
Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetésekre, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjelnappal kaphatók. - Telefon: 396. L. 1. Passaic. - Jutányos árak!

EGYESÜLETI KALAUZ.

Szent István Király Róm. és Gör. Kath. Betegsegélyző Egylet.
Fairport, Ohio. — Diszelnök: Ft. Schimko János rk. plebános. Elnök: Gurály József. Alelnök: Simkó József. Titkár: Vajó József Box 95 Jegyző: Bertics János. Pénztárnok: ifj. Béres József. Számvevő: Gergely Sándor. Ellenőrök: Sziszak János, Világi Miklós és Fullajtár János. Beteglátogatók: Sivák János és Tarnóczki István. Ajtóőrök: Baginy János és Sárosi József. — Minden levél a titkár úrhoz küldendő Box 95. Fairport, Ohio. Az egylet gyűléseit minden hónap első vasárnapján tartja a rk. iskola termében délután 2 órakor.

HIRDETÉSEK.

Campbell Morrell & Company

A legolcsóbb bevásárlási forrás

ÉPÜLET-ANYAGOKBAN

Téglát, meszet, cementet, anyagcsöveket stb. minden fajtában, pontosan és a legjutányosabban szállítunk.

Cim: Campbell Morrell & Co. Park Place & Water Street, — PASSAIC, N. J.

The Passaic Trust and Safe Deposit Co.

a Main és Bloomfield Ave. sarkán. — PASSAIC, N. J.

...Passaic legrégibb takarékpénztára...

20 éves fennállását valóságos áldásként emlegeti Passaic lakosága. Megbízható, gyors és szíves kiszolgálat.

Betett pénzek után 4% kamatot fizet.

A társulat széleskörű pénzküldő irodával is rendelkezik, mely Europa minden országába rövid idő alatt szállit pénzeket.

AKI házat akar építeni, akinek magán-vagy középület,-hivatalos helyiségek, termek stb. célszerű és okosan készített tervezetére van szüksége:

AKI ki akarja kerülni az építéssel járó kellemetlenségeket, AKI jól és tartósan épített házat óhajt :
Az forduljon ezen címhez

...Cortland G. Van Winkle architect...

National Bank Bldg, 43 és 44. sz. termek Passaic, N. J.

16 éve építészmérnök. :: Számos elismerő nyilatkozat.

Nem kell oda fáradni, írjon egy kártyát s ő maga fölkeresi Önt.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segédelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csálhatatlan gyógyításával. Négy esztentendi amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2900 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázat --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó pereben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában seholszem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. — Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

✦ RIZSÁK JÁNOS ✦

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióküzletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországba, valamint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihazatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII., Király utca 103 és én az ott megbizott összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a törvényeknek megfelelően elintéztetnek.

Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

H A J N A L.

No. 39. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE Nov. 26. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben